

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

Kā izglītojamajiem attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes ikdienas mācību procesā?

Mg.paed. Indra Tīruma

Latvijas Universitātes pasniedzēja

Kuldīgas Centra vidusskola skolotāja, sākumskolas jomas vadītāja

Kuldīgas novada sākumskolas metodiķe

Kāpēc tas ir svarīgi - kādas prasmes novērtē darba devēji?

- Spēja uzņemties iniciatīvu, atbildību
- Patstāvība un vēlme mācīties
- Elastība un pielāgošanās spēja
- Precizitāte un uzmanība detaļām
- Komunikācijas un sadarbības prasmes
- Problēmu risināšanas un analītiskās prasmes
- Svešvalodu zināšanas
- ...

<https://www.linkedin.com/pulse/prasmes-kuras-sagaida-darba-dev%>

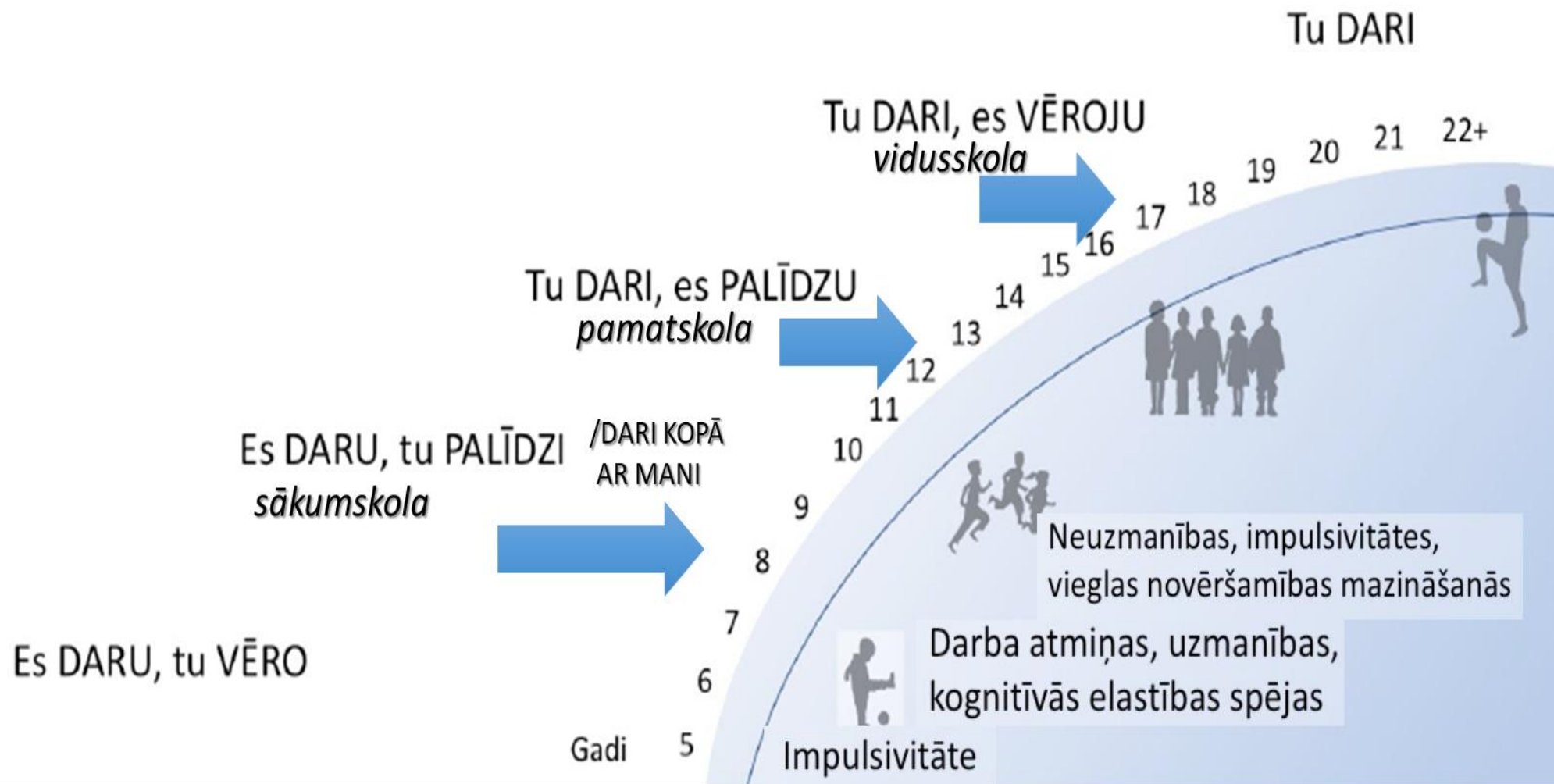

Kas ir pašvadīta mācīšanās?

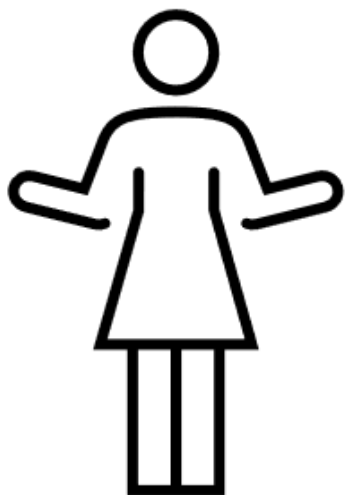
5.2.3. pašvadīta mācīšanās –

- skolēns apzinās sevi kā indivīdu, savas vēlmes, vajadzības un intereses,
- pārvalda savas emocijas, domas un uzvedību,
- veido pozitīvas attiecības,
- ir motivēts sevi pilnveidot,
- izvirza mērķus, plāno savu darbību,
- īsteno plānu un — izvērtē paveikto,
- mērķtiecīgi izmanto situācijai atbilstošas domāšanas stratēģijas,
- seko līdzi savam mācīšanās progresam.

Pašvadītas mācīšanās attīstība

Pašvadīta mācīšanās sākumskolā

ES kā skolotājs DARU -
parādu, stāstu

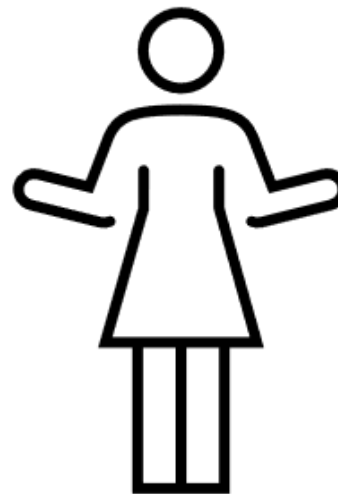
SKOLĒNI dara kopā ar
mani/ mācās to darīt
paši

Pašvadīta mācīšanās pamatskolā

SKOLĒNI vingrinās
darboties patstāvīgi/
darbojas patstāvīgi

ES kā skolotājs
ATBALSTU – palīdzu, kad
nepieciešams, iedrošinu

Kā māca prasmi?

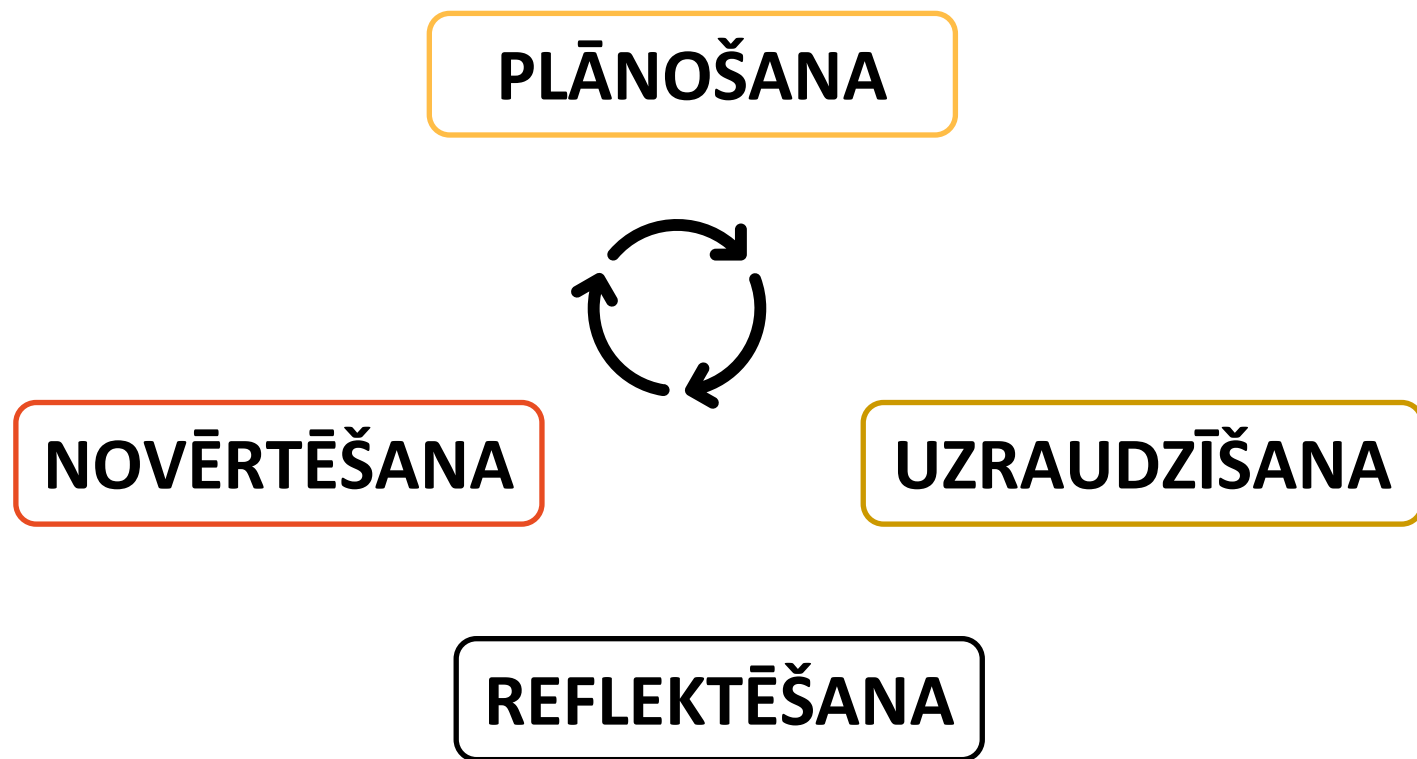
1.solis - PARAUGS

2.solis – VADĪTA VINGRINĀŠANĀS

3.solis – PATSTĀVĪGA VINGRINĀŠANĀS

4.solis – PATSTĀVĪGA LIETOŠANA

Pašvadītas mācīšanās struktūra

Pieeja

- Mērķu izvirzīšana, to sasniegšanas plānošana, uzraudzīšana un novērtēšana
- Jautājumu uzdošana sev mācoties
- Reflektēšana par savu mācīšanos, domāšanas un emocijām

PLĀNOŠANA

- Kas tieši man šodien jāizdara vai jāiemācās?
- Ar ko sākšu, ko darīšu pēc tam?
- Kādi materiāli man nepieciešami?
- Cik daudz laika man vajadzēs?

PLĀNO

UZRAUDZĪŠANA

- Vai man izdodas, kā plānots?
- Vai es visu saprotu?
- Ko darīt citādi, ja nesanāk?

UZRAUGA

NOVĒRTĒŠANA

- Kas man izdevās?
- Kas neizdevās?
- Ko nākamreiz darīšu citādi?

IZVĒRTĒ

Pašvadīta mācīšanās mācību priekšmetu apguvē beidzot 3.klasi.

- Ar pieaugušā atbalstu izvirza mērķi mācību uzdevumā un plāno savas darbības soļus, lai to izpildītu.
- Pastāsta par savas mācīšanās progresu un prasmēm, kas padodas vislabāk, kā arī neizdošanos un kļūdām.
- Nosauc un izmanto vairākas uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas.
- Skaidro dažādu emociju ietekmi uz savu domāšanu un uzvedību. Ikdienišķās situācijās emocijas pauž sociāli pieņemami.
- Mācību procesā ar pedagoga atbalstu seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un novērtē savu mācību darbu un mācīšanās pieredzi.

Kā pašvadītu mācīšanos var ieraudzīt mācību stundās – ko dara skolotājs?

1 Skaidro un kopīgi ar skolēniem formulē stundas sasniedzamo rezultātu

- **pārveido** mācību mērķus bērniem saprotamā valodā
- **izmanto vizuālus atbalstus** (attēlus, piktogrammas)
- **vada** skolēnus mērķu izvirzīšanā,
- **piedāvā izvēles iespējas**, lai veicinātu bērnu iesaisti un interesi
- **skaidro** konkrētā uzdevuma nozīmīgumu ikdienas dzīvē

Kā pašvadītu mācīšanos var ieraudzīt mācību stundās – ko dara skolotājs?

2

Modelē un praktiski demonstrē mācīšanās stratēģijas

- **demonstrē un pielieto skaļo domāšanu**, kā sadalīt lielu uzdevumu mazākos, paveicamos soļos, lai skolēni iemācītos plānot savu darba gaitu
- **māca un kopā ar bērniem izmēģina vienkāršus paņēmienus** uzmanības noturēšanai un informācijas iegaumēšanai
- **piedāvā vizuālas atgādnis** un "darba soļu kartītes", kuras skolēni var izmantot patstāvīgi, kad sastopas ar grūtībām

Kā pašvadītu mācīšanos var ieraudzīt mācību stundās – ko dara skolotājs?

3

Vada darba novērtēšanu un sniedz uz izaugsmi vērstu atgriezenisko saiti

- **māca lietot** vienkāršus **pašvērtēšanas rīkus**, lai skolēni fiksētu savu progresu stundas laikā
- **sniedz tūlītēju un konkrētu atgriezenisko saiti**, norādot uz nākamo mazo soli uzlabojumam, nevis tikai gala rezultātu
- **veido sarunu par kļūdām** kā dabisku mācīšanās daļu, mudinot skolēnus pašiem pamanīt un labot savas kļūdas pirms darba nodošanas

Kā pašvadītu mācīšanos var ieraudzīt mācību stundās – ko dara skolotājs?

4

Palīdz atpazīt emocijas un veido drošu mācību vidi

- **māca** bērniem **nosaukt savas emocijas** un skaidro, kā tās ietekmē vēlmi mācīties un spēju domāt
- **ierāda vienkāršus paņēmienus** emociju regulēšanai, lai skolēni spētu atgriezties pie mācību darba pēc spēcīgām emocijām
- **organizē un vada sadarbību** pāros vai mazās grupās, palīdzot bērniem mācīties ieklausīties citos un uzņemties atbildību par kopīgu rezultātu

Kā pašvadītu mācīšanos var ieraudzīt mācību stundās – ko dara skolotājs?

5

Iepazīstina ar resursu un tehnoloģiju izmantošanu pašvadībai

- rāda, kur un kā meklēt informāciju (grāmatās, pie skolotāja, drošās interneta vietnēs), veicinot bērnu vēlmi izzināt pašiem
- vada digitālo rīku lietošanu, lai skolēni iemācītos tos izmantot kā mācību palīglīdzekļus
- māca skolēniem izmantot vienkāršus digitālus vai papīra formāta plānotājus, lai sekotu līdzi saviem darbiem un sasniegtajiem rezultātiem

Atbalsts skolotājiem – pašvadītas mācīšanās kompetences attīstība

PLĀNO savu mācīšanos

SR - Izvirza mērķus un plāno to sasniegšanu, lai veiksmīgi vadītu savas emocijas, domāšanu un uzvedību mācību procesā un sasniegtu mācību mērķus.

1.Mācību mērķa, darbību, resursu un atbalsta plānošana (*atpazīst, nosauc, darbojas ar skolotāja atbalstu*) – 1.kl.

2. Emociju apzināšanās PIRMS mācīšanās (*saprot, izvēlas, mēģina pats*) – 2.kl.

3.Kritēriju izpratne PIRMS mācīšanās (*plāno ar atbalstu, pamato, mācās no pieredzes*) – 3.kl.

1.klase <i>atpazīst, nosauc, darbojas ar skolotāja atbalstu</i>	2.klase <i>saprot, izvēlas, mēģina pats</i>	3.klase <i>ar skolotāja atbalstu plāno pats, pamato, mācās no pieredzes</i>
<p><u>1.Mācību mērķa, darbību, resursu un atbalsta plānošana</u> (<i>atpazīst, nosauc, darbojas ar skolotāja atbalstu</i>)</p> <p><i>Tiešā skolotāja vadībā iepazīstas ar mācību uzdevuma plānošanu, saprot uzdevuma būtību un seko pēc skolotāja piedāvāta plāna.</i></p> <p>Skolēna darbības (ko skolēns dara/prot):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pārstāsta saviem vārdiem, kas jādara uzdevumā ☐ izkārtu darbu/ darbību kartītes pareizā secībā mācību dienas sākumā/ pirms darba uzsākšanas 	<p><u>1.Mācību mērķa, darbību, resursu un atbalsta plānošana</u> (<i>saprot, izvēlas, mēģina pats</i>)</p> <p><i>Ar skolotāja atbalstu iesaistās mācību uzdevuma plānošanā, mācās formulēt mērķi un apzināti noteikt darbību secību.</i></p> <p>Skolēna darbības (ko skolēns dara/prot):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ mēģina pats formulēt mērķi (“ko es iemācīšos?”), izmantojot skolotāja dotus teikuma sākumus (piem., “es iemācīšos...”, “es uzzināšu...”) ☐ ar skolotāja atbalstu sāk plānot darbību secību (2–3 soļi) 	<p><u>1.Mācību mērķa, darbību, resursu un atbalsta plānošana</u> (<i>plāno ar atbalstu, pamato, mācās no pieredzes</i>)</p> <p><i>Skolotāja vadībā patstāvīgāk izvirza mācību uzdevuma mērķi un plāno savas darbības soļus.</i></p> <p>Skolēna darbības (ko skolēns dara/prot):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ patstāvīgi formulē mērķi vienkāršā teikumā un, ja nepieciešams, ar jautājumu palīdzību to precizē ☐ patstāvīgi izveido īsu darbību plānu (mutiski vai rakstiski), izvēloties piemērotāko pieeju uzdevuma veikšanai

Atbalsts skolotājiem – pašvadītas mācīšanās kompetences attīstība

UZRAUGA savu mācīšanos

SR - Seko līdzi savam mācīšanās procesam, pamana grūtības un pielāgo rīcību. Uzrauga un vada emociju, domāšanas procesus, lai labāk sasniegtu mērķus.

1. Darbības un snieguma kritēriju uzraudzīšana mācīšanās laikā (*pamēģina, atkārto, turpina ar atbalstu*) – 1.kl.

2. Emociju un uzmanības uzraudzīšana mācīšanās laikā (*atpazīst, sasaista, mācās pielietot stratēģijas*) – 2.kl.

3. Kļūdu uztveršana kā daļa no mācīšanās (*saprot, uzlabo*) – 3.kl.

4. Stratēģiju, atgādņu un atbalsta izmantošana mācīšanās laikā (*iepazīst, atkārto, dara kopā*) – 1.kl.

Atbalsts skolotājiem – pašvadītas mācīšanās kompetences attīstība

NOVĒRTĒ savu mācīšanos

SR - Izvērtē savu mācīšanās procesu un rezultātu, izdara secinājumus un izmanto tos turpmākai mācīšanās plānošanai.

1. Mācīšanās rezultāta un procesa izvērtēšana (*pamana, stāsta par paveikto*) – 1.kl.

2. Emociju un pašsajūtas izvērtēšana pēc mācīšanās (*saprot, kā jūtas, sasaista ar mācību darbu*) – 2.kl.

3. Secinājumu izdarīšana un pārnese uz turpmāko mācīšanos (*secina, izmanto pieredzi*) – 3.kl.

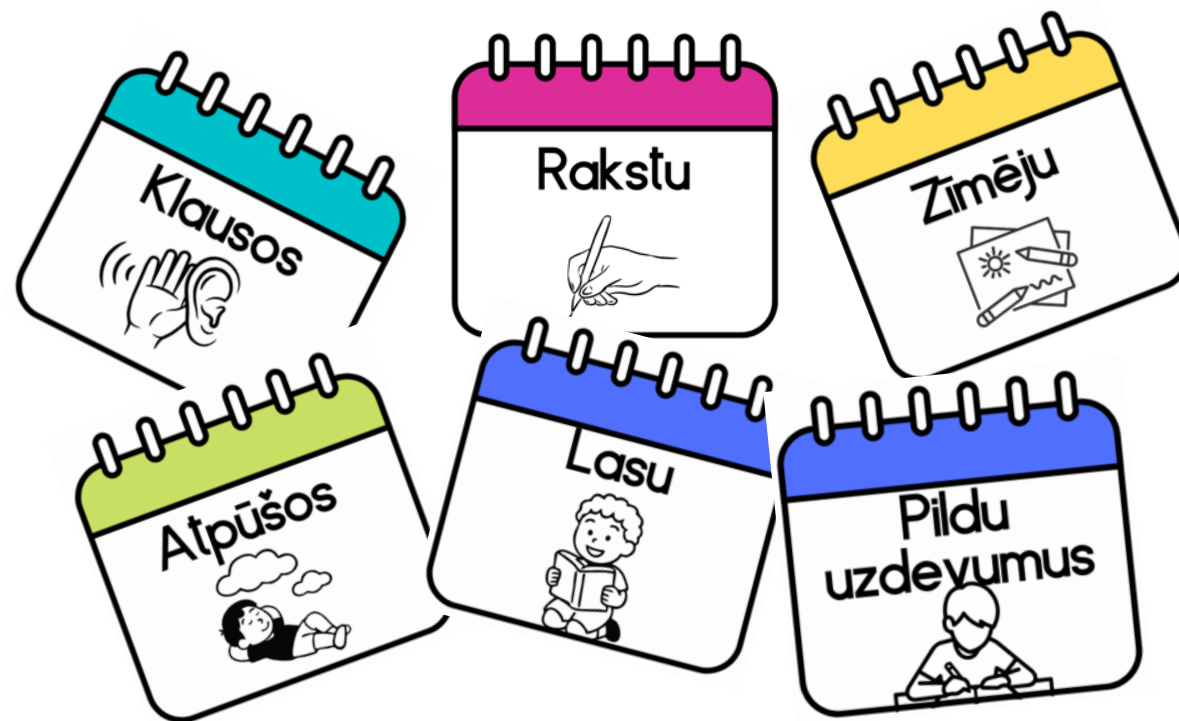
Kā 1.klasē skolēniem mācīt pašvadītas mācīšanās PLĀNOŠANU?

Plānošana caur spēli, kustību un vienkāršām izvēlēm

Manas dienas/ stundas plāns attēlos

Kartīšu komplekts ar attēliem (lasīt, rakstīt, zīmēt, atpūsties utt.).

Uzdevums: sakārtot 3–4 kartītes secīgi tā, kā skolēns gribētu mācību laikā strādāt.

Kā 3.klasē skolēniem mācīt pašvadītas mācīšanās PLĀNOŠANU?

Apzināta darbu un laika plānošana

Darāmo darbu saraksts

Veido klasē darāmo darbu sarakstu - plānotāju

Uzdevums: kad paveikts kāds no darāmajiem darbiem, skolēns atzīmē klases sarakstā.

KAS MAN JĀPAVEIC?
SEPTEMBRIS

Legend:
LATV. VAL. (Orange)
DIZAINS (Green)
DOK. KĀRTĪDA (Brown)
VIZ. M. (Pink)

	ATBILDE BUJ KLASĒ NOTEIKS	STĀSTI PĀR KĀBURI	UZZĪMĒNU ZĪMĒJUMU VIZ. M.	PĀSTĀSTĪTU PAR IZLASĪTO GRĀFMĀTU	ATNEŠU SKOLENĀ APRĪECĪBU	PĀSTĀSTĪTU DABASZIN. PĒTĪJUMS	VĀRDA KRĀSU BĪRĒTS	VIZ. M. KRĀSU TONI	IESNĒG PAR DEBĀTI	DZĪV. LAPU LEKTURĪDA
LĪVA	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
SAMANTA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GREGORS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ADELĪNA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
INDRA	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
OTO	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GUSTAVS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MIKS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ADRIANA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
BEATRISE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
EDGARS	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
JĀNIS V.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
EDŽUS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ALISE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ADRIANNA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
GRĒTA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
LUIZE	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
EMILĪJA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
RAULS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
LAURA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ANNA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ADRIANS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
OSKARS	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
JĀNIS U.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Pašvadīta mācīšanās skolā «dzīvo» caur skolas vērtībām

ATBILDĪBA

Es uzņemos atbildību par savu mācīšanos:

- Es zinu, ko mācos un kāpēc.
- Es plānoju savu mācību darbu un ievēroju termiņus.
- Es pats vērtēju savu darbu un mācos no kļūdām.

SADARBĪBA

Mēs mācāmies kopā:

- Es dalos ar idejām un klausos citos.
- Es mācos no citiem un ar citiem.
- Mēs kopā radām vidi, kur katrs var pilnveidoties.

GUDRĪBA

Es mācos domāt un saprast sevi:

- Es domāju par to, kā es mācos.
- Es saprotu, kā tas, ko mācos, noder man dzīvē.
- Es saistu jauno ar to, ko jau zinu.

Ceļavārdi pašvadītas mācīšanās prasmju veidošanai:

**Darīšanai bērna vietā
/priekšā teikšanas vietā –
JAUTĀJIET!**

Paldies!

Saziņai indrat@inbox.lv

Tālr. 26885804

**84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026**

